

Dış ticaret açığı Mayıs'ta %20,2 genişledi.

TÜİK verilerine göre Mayıs ayında ihracat hacmi geçen yılın aynı ayına göre %65,7 oranında yükselerek 16,5 milyar USD olurken, ithalat hacmi %54 artarak 20,6 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Böylece, Mayıs 2021'de dış ticaret açığı yıllık bazda %20,2 oranında genişleyerek 4,1 milyar USD oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı Mayıs 2020'deki %74,3 düzeyinden Mayıs 2021'de %80'e yükseldi. Ocak-Mayıs döneminde dış ticaret açığı geçen yılın aynı dönemine göre %13,1 azalarak 18,3 milyar USD oldu.

Cari denge Mayıs'ta 3,1 milyar USD açık verdi.

Cari açık Mayıs ayında yıllık bazda %23 düşüyle 3,1 milyar USD seviyesine gerileyerek piyasa beklentilerine yakın gerçekleşti. Bu dönemde hizmetler dengesindeki iyileşme cari açığın geçen yılın aynı dönemine göre gerilemesinde etkili oldu. Hizmetler dengesi alt kalemlerinden taşımacılık gelirleri ve seyahat gelirleri Nisan ayında olduğu gibi Mayıs'ta da düşük baz etkisiyle hızlı artış kaydetti. Bu dönemde 546 milyon USD net taşımacılık geliri sağlandı. Geçen yılın aynı döneminde gelir kaydedilmeyen seyahat kalemi de pandemiye yönelik kısıtlamaların uygulandığı Mayıs ayında cari dengeye 665 milyon USD tutarında katkı sağlayarak turizmde yaşanan nispi toparlanmanın sürdüğüne işaret etti. Böylece, Ocak-Mayıs döneminde cari açık geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %30 gerileyerek 12,7 milyar USD oldu. 12 aylık kümülatif cari açık da aşağı yönlü seyrini sürdürerek Mayıs ayı itibarıyla 31,9 milyar USD düzeyine geriledi.

Cari İşlemler Dengesi

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

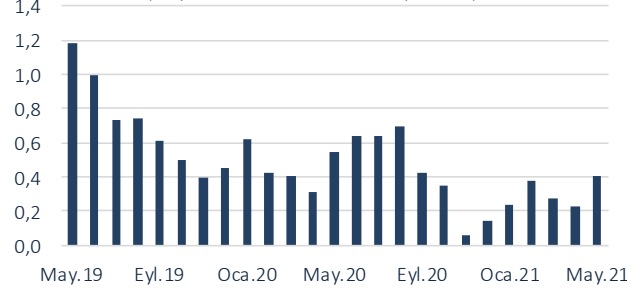
Mayıs'ta sermaye yatırımlarında yıllık bazda artış gözlemlendi.

Yurt dışı yerleşikler Mayıs ayında Türkiye'de 304 milyon USD

tutarında net doğrudan yatırım gerçekleştirdi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin Türkiye'ye yönelik 619 milyon USD tutarındaki doğrudan yatırımları içinde gayrimenkul yatırımları 222 milyon USD ile Mayıs 2020'deki seviyelerine yakın gerçekleşti. Mayıs ayında sermaye yatırımlarının ise düşük bazın da katkısıyla Mayıs 2020'ye kıyasla %50,6 oranında yükselerek yatırımlar içindeki payını artırdığı gözlemlendi. 12 aylık kümülatif net doğrudan yatırımlar Mayıs ayı itibarıyla 4,1 milyar USD oldu.

Net Doğrudan Yatırımlar

(3 aylık hareketli ortalama, milyar USD)

Mayıs'ta portföy yatırımlarında net 836 milyon USD sermaye girişi yaşandı.

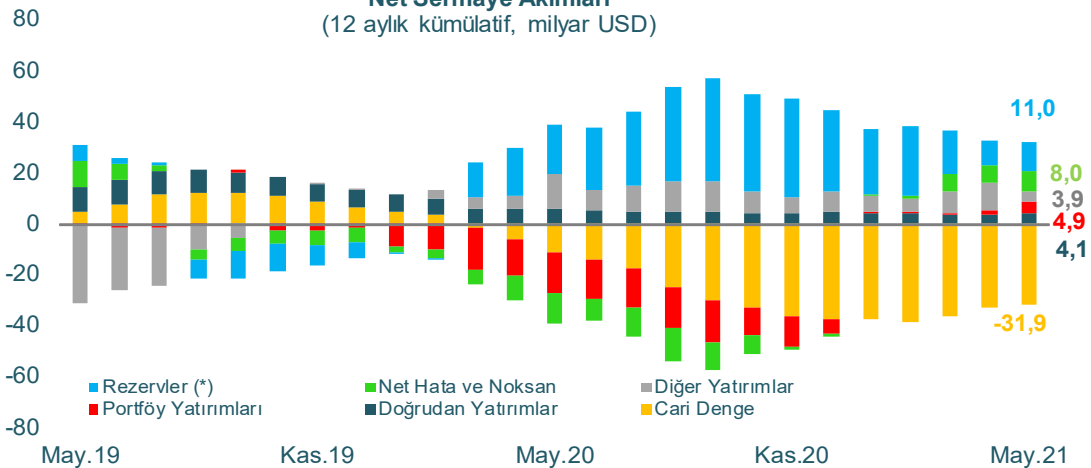
Mart-Nisan döneminde hızlı sermaye çıkışı yaşanan yurt içine yönelik portföy yatırımlarında Mayıs ayında 836 milyon USD sermaye girişi kaydedildi. Pandeminin etkilerinin yoğun hissedildiği ve piyasalarda belirsizlik endişelerinin yüksek olduğu Mayıs 2020'de portföy yatırımlarında 2,6 milyar USD sermaye çıkışı yaşanmıştı. Mayıs'ta 316 milyon USD'lik giriş ağırlıklı olarak bankalar olmak üzere yurt içi yerleşiklerin yurt dışı varlıklarını azaltmalarından kaynaklanırken, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 99 milyon USD, DİBS piyasalarında ise 349 milyon USD net alım gerçekleştirdiği görüldü. Mayıs ayındaki girişler ile birlikte portföy yatırımlarındaki sermaye çıkışı Ocak-Mayıs döneminde 904 milyon USD düzeyine gerilerken, portföy yatırımları kalemindeki net sermaye girişi son 12 aylık dönemde 4,9 milyar USD düzeyine yükseldi.

Diğer yatırımlarda sermaye girişi Mayıs'ta hızlı yükseldi.

Diğer yatırımlar kaleminde net sermaye girişi Mayıs'ta bir önceki aya göre %89 artarak 3,4 milyar USD ile bu yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde yurt dışı bankaların yurt içindeki bankalar

Net Sermaye Akımları

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

nezdinde tuttıkları efektif ve mevduat 933 milyon USD ile bir önceki aya göre hızlı yükseldi. Öte yandan, Nisan ayında 2,5 milyar USD azalan yurt içi bankaların yurt dışındaki efektif ve mevduat varlıkları Mayıs'ta 837 milyon USD artış kaydederek diğer yatırımlar kaynaklı girişleri sınırladı. Mayıs ayında yurt dışından sağlanan kredilerde bankaların 674 milyon USD, Genel Hükümetin de 19 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirdiği görüldü. Öte yandan, diğer sektörlerin Mayıs'ta 3,6 milyar USD net kredi kullanımı yapması dikkat çekti. 12 aylık kümülatif verilere göre, Mayıs ayı itibarıyla uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %87,8, diğer sektörlerde %107,7 düzeyinde gerçekleşti.

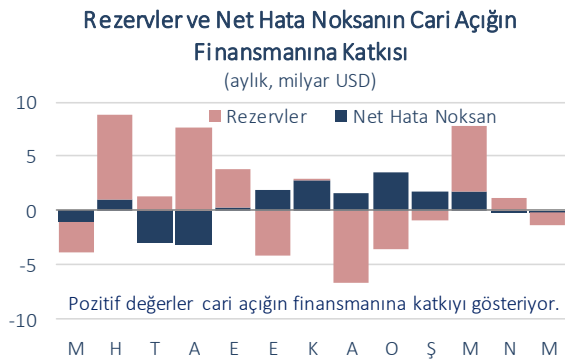
Rezerv varlıklar Mayıs'ta 1,3 milyar USD arttı.

Rezerv varlıklar Mayıs ayında 1,3 milyar USD artış kaydetti. 12 aylık kümülatif verilere göre ise rezerv varlıklardaki düşüş Mayıs itibarıyla

11 milyar USD oldu. Mayıs ayında net hata ve noksan kaleminde ise 154 milyon USD tutarında sınırlı sermaye çıkışı yaşandı. Yılın ilk 5 ayında, net hata ve noksan kaleminde 6,7 milyar USD'lik sermaye girişi kaydedildi.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, ihracat hacmi dış talebin güçlü seyrini korumasıyla Haziran'da yıllık bazda %46,9 yükselerek 19,8 milyar USD oldu. Aynı dönemde ithalat hacmi de %38,9 artışla 22,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde dış ticaret açığı %1 genişleyerek 2,9 milyar USD oldu. Geçici veriler, dış ticaretteki gelişmenin Haziran ayında da cari dengeyi olumlu yönde etkilediğine işaret etti. Dünya genelinde pandemide 4. dalga endişeleri yaratan delta varyantının hızlı bir şekilde yayılım göstermesi küresel boyutta yakından izlenirken, mevcut aşılmanın büyük bir bölümünün söz konusu varyanta karşı da etkili olduğu yönündeki haberler ve aşılama çalışmaları söz konusu endişelerin bir miktar hafiflemesini sağlıyor. Almanya ve ABD'nin ardından Haziran ayında Rusya'dan Türkiye'ye seyahat yasaklarının da kaldırılmasıyla birlikte turizm sektörünün önümüzdeki dönem performansına ilişkin temkinli iyimserlik sürüyor. Öte yandan, son dönemde hızlı yükselen petrol fiyatları ile emtia fiyatlarındaki yüksek seviyeler ödemeler dengesi üzerinde risk unsuru olmaya devam ediyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Mayıs 2020	Mayıs 2021	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.000	-3.081	-23,0	-31.858
Dış Ticaret Dengesi	-2.744	-2.869	4,6	-33.049
Hizmetler Dengesi	-170	939	-	9.753
Seyahat (net)	0	665	-	9.590
Birincil Gelir Dengesi	-1.048	-1.302	24,2	-9.599
İkincil Gelir Dengesi	-38	151	-	1.037
Sermaye Hesabı	-4	-1	-75	-42
Finans Hesabı	-5.141	-3.236	-37,1	-23.876
Doğrudan Yatırımlar (net)	-140	-304	117,1	-4.069
Portföy Yatırımları (net)	2.592	-836	-	-4.909
Net Varlık Edinimi	-2.070	-316	-84,7	-238
Net Yükümlülük Oluşumu	-4.662	520	-	4.671
Hisse Senetleri	-1.009	99	-	-2.152
Borç Senetleri	-3.653	421	-	6.823
Diğer Yatırımlar (net)	-10.310	-3.377	-67,2	-3.871
Efektif ve Mevduatlar	-11.726	-660	-94,4	-6.474
Net Varlık Edinimi	-1.123	927	-	5.458
Net Yükümlülük Oluşumu	10.603	1.587	-85,0	11.932
Merkez Bankası	9.969	-62	-	3.018
Bankalar	634	1.649	160,1	8.914
Yurt Dışı Bankalar	619	933	50,7	8.963
Yabancı Para	-54	840	-	6.471
Türk Lirası	673	93	-86,2	2.492
Yurt Dışı Kişiler	15	716	4.673,3	-49
Krediler	1.086	-2.787	-	428
Net Varlık Edinimi	-295	94	-	-415
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.381	2.881	-	-843
Bankacılık Sektörü	-385	-674	75,1	-2.834
Bankacılık Dışı Sektörler	-879	3.574	-	2.575
Ticari Krediler	330	72	-78,2	2.172
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	0	-2	-	3
Rezerv Varlıklar (net)	2.717	1.281	-52,9	-11.027
Net Hata ve Noksan	-1.137	-154	-86,5	8.024

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İrem Turan Tař
Uzman Yardımcısı
irem.turan@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.